

Til lovforslag nr. L 39. Betænkning afgivet af Kulturudvalget den 29. april 1992

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven

(Vederlagsordning for uindspillede bånd)

[af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kulturministeren, som denne har besvaret skriftligt. To af udvalgets spørgsmål og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

AKT+MF af 1985 (Alternativ Komponist-, Tekstforfatter og Musikforlæggerforening af 1985),

Bang & Olufsen,

BASF,

Blomqvist, Jørgen,

Danmarks Erhvervsradio,

Den Danske Gruppe IFPI,

Detailhandelens Fællesråd,

Folkemusikkens Fællesråd,

Forbrugerrådet,

Fredgaard Radio,

FTF, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd,

Fællesrådet for Udøvende Kunstnere,

Koda,

Kristelig Lytter- og Fjernseerforening,

Leverandørforeningen for Audio/Video-Bånd,

Poulin A/S,

Radiobranchen,

Sammenslutningen af Danske Filminstruktører,

Sammenslutningen af Leverandørforeninger,

Sammenslutningen af lokale radio- og tv-stationer i Danmark,

Scandinavian Duplicating Centre A/S,

Sø & Høyem og

Thorsøe, Casper, København.

Der er af et flertal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag og udtaler følgende:

Der er under udvalgsbehandlingen fra båndbranchens side rejst en række indvendinger mod lovforslaget, som efter flertallets opfattelse er udtryk for en stærkt overdreven frygt for lovforslagets praktiske konsekvenser. Indvendingerne har navnlig været baseret på en forventning om, at vederlaget vil blive fastsat på et meget højt niveau. For at undgå de vidtgående konsekvenser, som har været påpeget fra branchens side, stiller flertallet forslag om, at vederlagssatserne lovfæstes, således at de kommer til at udgøre ca. 4 kr. for et 90-minutters lydbånd og 15 kr. for et 240-minutters videobånd (ekskl. moms). Herved vil vederla-

get komme til at ligge på samme niveau som det, der gælder i Finland.

Flertallet har i øvrigt bemærket, at der er indført lignende ordninger i adskillige EF-lande. Dette gælder således Tyskland (indført i 1965, senere ændret i 1985 og 1990), Frankrig (indført i 1985), Portugal (indført i lovgivningen i 1985, dog endnu ikke sat i kraft), Spanien (indført i lovgivningen i 1987, sat i kraft i 1989), Nederlandene (indført i 1990) og Italien (indført i 1992).

Endvidere har flertallet stillet en række tekniske ændringsforslag, som følger de øvrige reelle indvendinger, der er fremkommet mod lovforslaget, især fra kulturministeren og fra skatteministeren. Navnlig foreslår flertallet i overensstemmelse med skatteministerens svar på spørgsmål 14 en række tilpasninger af lovforslaget med henblik på at sikre, at båndvederlagsordningen vil kunne fungere effektivt efter indførelsen af EFs indre marked den 1. januar 1993.

Flertallet har lagt vægt på, at den daglige administration af vederlagsordningen vil kunne ske således, at der på en enkel måde vil kunne ske betalingsfritagelse og refusion for bånd, der anvendes af f.eks. syns- og hørehandicappede, jf. svaret på spørgsmål 11, som er optrykt som bilag til denne betænkning. Flertallet finder i så henseende desuden, at bånd med en særligt kort spilletid, dvs. under 15 minutter, som hovedsagelig benyttes professionelt f.eks. i reklamebureauer, på forlag og lign. eller til korrespondance, bør undtages fra vederlagspligten, idet de ikke kan anses for egnet til fremstilling af eksemplarer til privat brug, således som dette skal forstås efter det foreslåede § 26 a, stk. 2.

I lyset af, at vederlagssatserne lovfæstes, vil det efter flertallets opfattelse kun være påkrævet at udsætte ikrafttrædelsestidspunktet i så lang tid, som er nødvendig for, at den fælles organisation af rettighedshavere kan stiftes og godkendes af Kulturministeriet. Flertallet foreslår derfor, at loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Det er flertallets opfattelse, at der med hensyn til vederlagsordningen for uindspillede bånd ikke bør ydes national behandling i forhold til rettighedshavere fra alle lande, som er tilsluttet Bernerkonventionen, Verdenskonventionen eller Romkonventionen. I lighed

med, hvad der gælder for den i 1989 gennemførte følgeretsordning, bør vederlagsordningen kun udvides til at omfatte udenlandske rettighedshavere fra lande, der har gennemført en tilsvarende vederlagsordning, dvs. et krav om materiel gensidighed. Kulturministeren har over for udvalget oplyst, at et sådant krav om materiel gensidighed kan fastsættes administrativt ved ændring af kgl. anordning af 18. juni 1990 om anvendelsen af ophavsretsloven og fotografiloven i forhold til andre lande m.v.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et flertal inden for mindretallet (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) har forståelse for de problemer, som den private kopiering af grammofonplader og videofilm m.v. påfører ophavsmændene og de udøvende kunstnere, men mener ikke, at en afgift på uindspillede bånd er en hensigtsmæssig måde at løse disse problemer på. I øvrigt er kopiering til privat brug fuldt ud lovlig efter ophavsretsloven. Flertallet inden for mindretallet ønsker ikke at medvirke til at pålægge befolkningen nye afgifter. Selv om det drejer sig om et vederlag, som skal tilfalde ophavsmændene og de udøvende kunstnere, er der reelt tale om en afgift, som vil medføre prisstigninger. Endvidere bør man ikke på dette område gennemføre en særlig dansk ordning, før der fra EFs side er udstukket retningslinier for, hvorledes en sådan ordning kan fungere på fællesskabsplan. Flertallet har i den forbindelse noteret sig, at EF-Kommissionen forventes at fremlægge et direktivforslag herom i løbet af 1992. Der er også fra forskellig side blevet peget på risikoen for en betydelig stigning i grænsehandel og postordresalg til skade for såvel dansk erhvervsliv som statens momsprovenu.

Et *mindretal* inden for mindretallet (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) er af den opfattelse, at denne afgift for det første er både usaglig og urimelig.

Det usaglige fremkommer, idet forslagsstillerne deler den misopfattelse, at der skulle foregå en fuldstændig uhæmmet kopiering af

musik til bånd og film til videobånd. Fremskridtspartiet har principielt intet at indvende mod en sådan kopiering, uanset hvilket omfang den har. Imidlertid er det Fremskridtspartiets opfattelse, at kopieringen ikke udgør en brøkdæl af det, forslagsstillerne bygger dette absurde lovforslag på.

Det urimelige forekommer derved, at den afgift, der skal opkræves, overhovedet ikke kommer til at tilgå de kunstnere, hvis produkter i givet fald bliver kopieret. Når f.eks. unge mennesker køber plader eller CD'er og overspiller disse til bånd for at afspille dem på walkman eller ghetto-blaster er det for størstedelens vedkommende de store udenlandske navne. Den afgift, som skal opkræves, vil aldrig tilgå en Michael Jackson, en Frank Zappa eller en M.C. Hammer, men derimod til alverdens såkaldt trængende inden for området. Det er umoralsk og på alle andre måder urimeligt – selv hvis man er tilhænger af det forældede begreb ophavsret.

Ud over det usaglige og urimelige er lovforslaget også uadministrerbart, grænsehandelskabende, butiksdødsfremkaldende, EF-stridigt, uigennemtænkt og rendyrket socialistisk ideologi.

Som det fremgår af udvalgsarbejdet, har Told- og Skattestyrelsen ikke mulighed for at styre opkrævningen – og godt for det. Derved får man igen en afgift, hvor de borgere, som med skatteministerens ord opfører sig »pænt« – dvs. betaler uden at pibe – bliver straffet. Derimod vil de borgere, som benytter smuthuller – og dermed ikke er »pæne« – slippe for afgifterne.

Den nye metode til gebyropkrævning er endnu mere betænkelig idet »private« organer inddrages i skatteopkrævning. Fremskridtspartiet håber i denne forbindelse, at Rigsrevisionen, Statsrevisoratet, Ombudsmanden eller andre vil underkende afgiften.

Parallelimport, hjemmesalg, postordresalg, salg på markedspladser osv. er bare nogle få af de tusinde af muligheder for omgåelse af afgiften. Fremskridtspartiet håber, danskernes opfindsomhed vil sejre afgiften ihjel.

Grænsehandelen, der som dokumenteret i kulturministerens svar på spørgsmål 29 faldt som følge af bortfald af en tidligere dansk videobåndafgift, vil opblomstre igen. Forskellen på 1987 og 1992 er endda, at EFs indre marked

vil være realiseret fra og med 1. januar 1993, og der findes ingen bestemmelser i toldreglerne om begrænsninger på antal bånd, der må hjemkøbes. Flertalspartierne vil dermed dræne den danske statskasse for moms'en af denne nye grænsehandelsomsætning og derudover stjæle brødet ud af munden på danske detailhandlende.

Som deputationer i udvalget har beskrevet, så benyttes tilbud på video- eller lyd bånd som trækplaster for at få kundeflow i radiobutikker m.v. Når der ikke længere er dette flow, vil butikkerne samlet miste omsætning langt større end bortfaldet af båndsalget. Flertalspartierne vil dermed skulle påtage sig ansvaret for mange butiksdødsfald. Der er endda ikke bare tale om uagtsomt drab men grundigt planlagt mord på disse butikker. Alle advarselslamper er tændt!

Lovforslaget er ganske givet EF-stridigt og Fremskridtspartiet håber, at EF-Kommissionen og/eller EF-Domstolen vil afvise denne nye afgift og erklære den EF-stridig. Fremskridtspartiet håber på en hurtig og resolut afvisning fra EFs side, således at det danske desperado-flertal bliver stoppet af EF.

Lovforslaget er meget uigennemtænkt. Først fremsætter man et lovforslag. Derefter vælger man under betænkningsafgivelsen at ændre hele forudsætningsgrundlaget for lovforslaget, og endelig vælger man at overhøre advarsler om, at det vil gå galt. Det er et skoleeksempel på, hvordan love på hovsavis uprofessionelt bliver til. Fremskridtspartiet skal allerede nu forudsige, at loven om kort tid må revideres for at blive tilpasset virkeligheden. Det ulyksalige er så blot de mange ofre, de tusinder af sagesløse borgere, som af flertallet nu skal have en ekstra piskesnert over nakken, fordi et treklover af partier igen skal køre ideologisk kamikazepolitik med det danske samfund.

De tre partier Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre gennemfører dette forslag i ond tro. Alle har advaret, lige fra ministerier, branchen, til enkeltpersoner og andre partier. Når flertallet alligevel vælger at gennemtvinge vedtagelse af lovforslaget, er der ikke længere tale om demokrati, men derimod flertalstyranni. Der er tale om et ideologisk felttog, hvor alle saglige, veldokumenterede og rimelige argumenter overhøres blot for at ride en usaglig kæphest.

Fremskridtspartiet skal med disse velvalgte ord afvise lovforslaget på det bestemteste.

Et *andet mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Ændringsforslag

Af et flertal (S, SF og RV):

Til § 1

1) Nr. 1 affattes således:

»1. Efter § 26 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 a

Vederlag for eksemplarfremsstilling til privat brug

§ 26 a. Den, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører lyd- eller videobånd eller andre indretninger, hvorpå lyd eller billeder kan optages, skal betale vederlag til ophavsmændene til de i stk. 2 nævnte værker.

Stk. 2. Vederlaget skal betales for bånd m.v., der er egnet til fremsstilling af eksemplarer til privat brug, og kun for værker, som er udsendt i radio eller fjernsyn, eller som er udgivet på fonogram, film, videogram eller lignende.

Stk. 3. Administrationen og kontrollen, herunder opkrævningen, udøves af en fællesorganisation, som repræsenterer en væsentlig del af danske ophavsmænd, udøvende kunstnere og andre rettighedshavere, herunder fremstillere af grammofonplader m.v. og fotografer, og som af kulturministeren er godkendt hertil. Ministeren kan forlange at få meddelt alle oplysninger om opkrævningen, forvaltningen og fordelingen af vederlaget.

Stk. 4. Organisationen fastsætter retningslinier for udbetalingen af vederlaget til de berettigede, så fordelingen i videst muligt omfang sker i overensstemmelse med den kopiering, som finder sted. En tredjedel af det årlige beløb til udbetaling skal dog anvendes til støtte af formål, der er fælles for ophavsmændene m.fl. inden for de grupper, som repræsenteres af organisationen, jf. stk. 3.

§ 26 b. Vederlaget udgør for 1993 pr. minut spilletid for lydband 0,045 kr. og for videobånd 0,0625 kr. Vederlaget reguleres årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 26 c. Virksomheder, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører lyd- eller videobånd, skal anmeldes hos fællesorganisationen.

Stk. 2. Organisationen udsteder et bevis for anmeldelsen.

Stk. 3. Anmeldte virksomheder er berettiget til, uden at vederlaget er berigtiget, at indføre eller fra anden anmeldt virksomhed at modtage lyd- eller videobånd, der er vederlagspligtige efter § 26 a.

§ 26 d. Vederlagsperioden er måneden.

Stk. 2. Anmeldte virksomheder skal opgøre det vederlagspligtige antal lyd- og videobånd, der i perioden er udleveret fra virksomheden, samt disses spilletid.

Stk. 3. Anmeldte virksomheder, der udtager lyd- eller videobånd til brug i virksomheden, skal medregne forbruget til udleveringen efter stk. 2.

Stk. 4. Opgørelsen specificeres efter retningslinier, som fastsættes af kulturministeren efter forhandling med fællesorganisationen.

§ 26 e. I det vederlagspligtige antal, opgjort efter § 26 d, stk. 2, fradrages:

- 1) Antallet af lyd- og videobånd, der er udleveret til en anden anmeldt virksomhed efter § 26 c, stk. 3.
- 2) Antallet af lyd- og videobånd, der er udført.
- 3) Antallet af lyd- og videobånd, der vil blive anvendt til eksemplarfremsstilling, som ikke omfattes af bestemmelsen i § 11.
- 4) Antallet af lyd- og videobånd, der vil blive anvendt til fremsstilling af optagelser til brug for syns- og hørehandicappede.
- 5) Antallet af lyd- eller videobånd, der vil blive anvendt til særlige formål, som af kulturministeren er undtaget fra vederlaget.

Stk. 2. Kulturministeren kan efter forhandling med fællesorganisationen fastsætte retningslinier for kontrol med fradrag efter stk. 1.

§ 26 f. Ved erhvervsmæssig udførsel af vederlagsberigtigede lyd- eller videobånd, anvendelse af vederlagsberigtigede lyd- eller vi-

deobånd til eksemplarfremsættelse, som ikke omfattes af bestemmelsen i § 11, til fremsættelse af optagelser, som anvendes af syns- eller hørehandicappede eller til særlige formål, som af kulturministeren er undtaget fra vederlaget, tilbagebetales vederlaget.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med fællesorganisationen de nærmere retningslinier for vederlagsgodtgørelse efter stk. 1.

§ 26 g. Anmeldte virksomheder skal føre regnskab over fremsættelse, indførelse og udlevering m.v. af vederlagspligtige lyd- og videobånd.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter efter forhandling med fællesorganisationen de nærmere retningslinier for de anmeldte virksomheders regnskabsførelse, herunder udstedelse af fakturaer m.v.

Stk. 3. Anmeldte virksomheder skal opbevare regnskabsmateriale i 5 år efter regnskabsårets udløb.

§ 26 h. Anmeldte virksomheder skal efter udløbet af hver vederlagsperiode og senest ved udgangen af den følgende måned til fællesorganisationen angive mængden af udleverede lyd- og videokassettebånd og disses spilletid, jf. §§ 26 d og 26 e. Virksomheden skal senest samtidig med angivelsen indbetale vederlaget til organisationen. Angivelsen skal underskrives af virksomhedens ledelse.«

2) *Nr. 2* affattes således:

»2. I § 45, *stk. 3*, indsættes efter »§ 24 a«: », §§ 26 a-26 h.«

3) *Nr. 3* affattes således:

»3. I § 46, *stk. 2*, ændres »samt § 24 a«, til: »§ 24 a samt §§ 26 a-26 h.«

4) *Nr. 4* udgår.

5) Det under *nr. 5* foreslåede § 55 a, *nr. 3*, affattes således:

»3) undlader at lade sig anmelde eller undlader at meddele oplysninger til fællesorganisationen efter §§ 26 c, *stk. 1*, og 26 h, *1. pkt.* Det samme gælder den, som undlader at føre eller opbevare regnskaber i henhold til § 26 g.«

6) Efter *nr. 5* indsættes som nyt nummer: »01. I § 55 c ændres »og § 22 a, *stk. 4, 3. pkt.*, til: », § 22 a, *stk. 4, 3. pkt.*, § 26 d, *stk. 4, § 26 e, stk. 2, § 26 f, stk. 2, og § 26 g, stk. 2.*«

7) Efter *nr. 5* indsættes som nyt nummer: »02. I § 59, *stk. 1, 3. pkt.*, ændres »efter § 46, *stk. 2, jf. § 17, stk. 2*« til: »efter § 46, *stk. 2, jf. § 17, stk. 2, og §§ 26 a-26 h.*«

Til § 2

8) Den under *nr. 1* foreslåede § 14 a affattes således:

»§ 14 a. Den, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører videobånd eller andre indretninger, hvorpå billeder kan optages, skal betale vederlag til fotograferne af de nævnte billeder. Vederlaget skal betales for bånd m.v., der er egnet til fremsættelse af eksemplarer til privat brug, og kun for fotografier, som er udsendt i fjernsyn, eller som er udgivet på film, videogram eller lignende.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 26 a-26 h og § 55 a, *nr. 3*, i lov om ophavsretten til litterære og kunstneriske værker finder tilsvarende anvendelse.«

9) *Nr. 2* udgår.

Til § 3

10) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Stk. 2. Forslag til revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1995-96.

Stk. 3. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Flertallet foreslår en række redaktionelle ændringer af lovforslaget, dels for at sikre, at vederlagsordningen vil kunne fungere efter

indførelsen af det indre marked i EF, dels for at undgå, at ordningen vil medføre nogen belastning af de statslige told- og skattemyndigheder. Der henvises til svaret på spørgsmål 14.

I § 26 a fastslås pligten til at betale vederlag. Pligten påhviler den, der erhvervsmæssigt indfører eller fremstiller bånd m.v., der er egnet til privat kopiering af værker, som er omfattet af den ophavsretlige beskyttelse.

I stk. 3 henlægges hele administrationen af vederlagsforpligtelsen til en fælles organisation af alle rettighedshaverne.

I § 26 b er vederlagets størrelse foreslået fastsat i lovtæksten, jf. det ovenfor nævnte svar på spørgsmål 14. Herved er der opnået en endelig afklaring af vederlagets størrelse, således at der ikke vil være grund til at nære den frygt for et uforholdsmæssigt højt vederlag, som især båndimportørerne har givet udtryk for. Vederlaget er fastsat på samme niveau, som er gældende i Finland, og det er suppleret med en reguleringsbestemmelse, således at det vil følge med den almindelige økonomiske udvikling i samfundet. Reguleringen vil således skulle ske årligt i henhold til bestemmelserne i lov nr. 385 af 13. juni 1990 om en satsreguleringsprocent.

I § 26 c bestemmes, hvilke virksomheder der skal anmeldes. Det bestemmes, at anmeldte virksomheder kan handle internt, uden at der udløses vederlag. For at virksomhederne kan konstatere, hvorvidt en aktuell handel foregår med en anden anmeldt virksomhed, skal virksomhederne kunne identificere sig ved hjælp af et anmeldelsesbevis.

For at sikre, at alle virksomheder anmeldes, vil der kunne indgås aftale mellem fællesorganisationen og de pågældende brancheorganisationer, hvorefter f.eks. anmeldelsen af de vederlagspligtige virksomheder varetages af brancheorganisationen, eventuelt mod et vederlag. Dette kunne være hensigtsmæssigt, i og med at brancheorganisationen må antages at have et nøje kendskab til markedet. Tilfælde af forsøg på unddragelse af vederlagsforpligtelsen vil herefter normalt kunne imødegås ved, at fællesorganisationen indleder sædvanlige retsskridt.

I § 26 d fastsættes vederlagsperioden, og at virksomhedens opgørelse skal ske på grundlag af det antal bånd, der er udleveret fra virksomheden, og disses spilletid. Eget forbrug anses

for udlevering. Bestemmelsen bemyndiger kulturministeren til efter forhandling med fællesorganisationen i fornødent omfang at kræve opgørelsen specificeret, herunder f.eks. at udfærdige en angivelsesblanket.

I § 26 e bestemmes, hvilke bånd der kan udleveres fra en anmeldt virksomhed, uden at udløse vederlag. Bestemmelsen bemyndiger kulturministeren til efter forhandling med fællesorganisationen at fastsætte regler for kontrol hermed, f.eks. at vederlagsfri udlevering skal føres på en særskilt konto i virksomhedens bogholderi.

I § 26 f åbnes mulighed for, at såvel anmeldte som ikke anmeldte virksomheder kan få tilbagebetalt vederlaget, hvis båndene kunne have været udleveret vederlagsfrit. Bestemmelsen bemyndiger kulturministeren til efter forhandling med fællesorganisationen at fastsætte de nærmere regler herfor, herunder f.eks. indsendelse af dokumentation for salget og – for ikkeanmeldte virksomheder – dokumentation for, at vederlaget er betalt ved købet.

I § 26 g fastlægges regnskabsregler for de anmeldte virksomheder i hovedtræk, herunder regler om opbevaringspligt for regnskabsmateriale. Bestemmelsen bemyndiger kulturministeren til efter forhandling med fællesorganisationen at fastsætte nærmere krav til regnskab, f.eks. at den vederlagspligtige udlevering skal kunne udskilles af regnskabet, og til fakturaer, herunder at vederlaget påføres fakturaen.

I § 26 h bestemmes, hvornår de anmeldte virksomheder skal angive og betale vederlag, og at angivelsen skal underskrives af virksomhedens ledelse.

Til nr. 2 og 3

Der er tale om konsekvensændringer som følge af de tilføjede nye §§ 26 f – 26 h.

Til nr. 4

Efter lovforslagets § 1, nr. 4, udvides det såkaldte tvangslicensnævns kompetence, således at nævnet på begæring af en af parterne kan fastsætte størrelsen af vederlaget i tilfælde af, at det ikke lykkes at opnå enighed herom. Denne udvidelse vil være overflødig, når vederlagets størrelse fastsættes i loven, jf. den i ændringsforslag nr. 1 foreslåede ny affattelse af § 26 b.

Til nr. 5

Efter lovforslagets § 1, nr. 5, straffes den, som forsætligt eller groft uagtsomt unddrager sig vederlagspligten ved at undlade at meddele oplysninger efter den foreslåede § 26 c, stk. 1.

For at undgå de vanskeligheder, som kunne følge af, at man i hvert enkelt tilfælde skulle bevise et forsæt til at unddrage sig vederlagsbetaling, er bestemmelsen ændret, således at det i alle tilfælde vil kunne sanktioneres med bødestraf, hvis en virksomhed, der er omfattet af § 26 a, stk. 1, forsætligt eller groft uagtsomt undlader at opfylde de nærmere angivne forpligtelser. Bestemmelsen medfører bødeansvar for såvel den, der undlader at lade sig anmelde, som den, der undlader at angive vederlaget eller angiver det ukorrekt. Endvidere er opfyldelse af regnskabsreglerne sanktioneret med bødeansvar.

Til nr. 6

Efter bestemmelsen i ophavsretslovens § 55 c kan der i visse forskrifter fastsættes bestemmelser om bødestraf for overtrædelse af forskrifterne. Bestemmelsen omfatter forskrifter vedrørende opbevarelse og benyttelse af visse lyd- og billedoptagelser foretaget inden for undervisningsvirksomhed, jf. § 17, stk. 1, 3. pkt., samt forskrifter om opkrævningen af vederlag for samtidig og uændret kabelfordeling af radio- og fjernsynsudsendinger, jf. § 22 a, stk. 4, 3. pkt.

Efter forslagene til ny affattelse af § 26 d, stk. 4, § 26 e, stk. 2, § 26 f, stk. 2, og § 26 g, stk. 2, jf. ændringsforslag nr. 1, vil kulturministeren blive bemyndiget til at fastsætte forskrifter om bl.a. opgørelsen af de vederlagspligtige bånd, kontrol for fradrag for visse bånd til særlig anvendelse, godtgørelse af vederlag samt virksomhedernes regnskabsførelse m.v. Med henblik på at sikre en effektiv efterlevelse af disse forskrifter foreslås, at der skabes mulighed for at fastsætte bestemmelser om bødestraf for overtrædelser heraf.

Til nr. 7

Efter lovforslagets § 1, nr. 3, omfattes fremstillere af lydoptagelser, jf. ophavsretslovens § 46, af den foreslåede vederlagsordning. Efter ophavsretslovens § 59, stk. 1, 2. pkt., finder bestemmelsen i § 46 anvendelse på enhver lydop-

tagelse. I § 59, stk. 1, 3. pkt., er der fastsat en undtagelse herfra, idet retten til vederlag efter § 46, stk. 2, jf. § 17, stk. 2, om optagelse af radio- og fjernsynsudsendinger inden for undervisningsvirksomhed kun gælder for lydoptagelser, som finder sted i Danmark. Det findes rigtigst at gennemføre en lignende undtagelse, når det gælder anvendelsesområdet for den foreslåede vederlagsordning i forhold til fremstillere af lydoptagelser. Det foreslås derfor, at der i lovens § 59, stk. 1, 3. pkt., tilføjes en henvisning §§ 26 a – 26 h, således at denne vederlagsordning umiddelbart alene skal gælde for lydoptagelser, som finder sted i Danmark. Ved kgl. anordning vil retten til vederlag blive udvidet til også at omfatte lydoptagelser, som finder sted i andre lande, som har gennemført en tilsvarende vederlagsordning.

Til nr. 8

Ændringsforslaget er en konsekvens af de ændringer, som er foreslået under nr. 1.

Det bemærkes i denne forbindelse, at henvisningen til den ovenfor under nr. 1 foreslåede nye affattelse af ophavsretslovens § 26 b skal forstås således, at de i bestemmelsen angivne vederlagssatser skal dække vederlaget til alle rettighedshavere, hvad enten deres beskyttelse henhører under ophavsretsloven eller fotografiloven.

Til nr. 9

Ændringsforslaget svarer til forslaget under nr. 4 ovenfor.

Til nr. 10

Efter lovforslagets § 3 skal loven træde i kraft den 1. juli 1992. Efter at det i ændringsforslag nr. 1 ovenfor er foreslået, at vederlagssatserne angives i selve lovteksten, vil der ikke længere være behov for at udskyde lovens ikrafttræden med henblik på at give parterne tid til at forhandle vederlagssatsen. Selv om det må påregnes, at den forudsatte fællesorganisation af rettighedshaverne vil blive etableret i løbet af ganske kort tid, bør der sikres tilstrækkelig tid til godkendelse heraf, og flertallet foreslår derfor, at loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Da der er tale om en ny vederlagstype, vil det være hensigtsmæssigt at sikre, at Folketin-

get inden for en rimelig tid får mulighed for at genoverveje problemstillingen i lyset af de indhøstede erfaringer. Det foreslås derfor, at loven tages op til revision senest om 3 år.

Det foreslåede nye stk. 3 har navnlig til formål at give de færøske og grønlandske hjemmestyremyndigheder den nødvendige tid til under hensyn til de særlige færøske og grønlandske forhold at tage stilling til, i hvilken ud-

strækning og med hvilke eventuelle modifikationer den foreslåede vederlagsordning bør sættes i kraft på Færøerne og i Grønland. Det bestemmes derfor, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovens bestemmelse senere ved kgl. anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Hanne Andersen (S) Eva Fatum (S) Søren Hansen (S) Qvist Jørgensen (S)

Peder Sass (S) Jimmy Stahr (S) fmd. Pernille Frahm (SF) Birthe Hansen (SF)

Jette Pors (CD) Agnete Laustsen (KF) Jens Jørgensen (KF) Helge Sander (V) nfm.

Mariann Fischer Boel (V) Erik Larsen (V) Aage Brusgaard (FP) Ole Vig Jensen (RV)

Lysholm Christensen (KRF)

To af udvalgets spørgsmål til kulturministeren og dennes besvarelse heraf:

Spørgsmål nr. 11:

»Hvordan tænkes refusionen af det større antal undtagelser administreret?«

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt for rettighedshaverorganisationerne, der efter samråd ved skrivelse af 13. november 1991 fra KODA har oplyst følgende:

»Administrationen af undtagelserne vil, som selve opkrævningen af vederlaget, blive foretaget af den organisation, som i henhold til forslaget til § 26 b, stk. 1, skal godkendes af kulturministeren.

For så vidt angår visse båndtyper vil der slet ikke blive opkrævet vederlag, idet de ikke er omfattet af bestemmelserne. I henhold til forslaget til § 26 a, stk. 1, skal der kun betales vederlag for bånd m.v., »der er egnet til fremstilling af eksemplarer til privat brug«. I praksis vil man derfor helt kunne undlade at opkræve for båndformater, der alene anvendes professionelt, såsom U-matic og lignende videoformater. Tilsvarende vil man kunne undlade at opkræve for mini- og mikrokassetter (f.eks. diktafonkassetter) samt for VHS-C og 8 mm kassetter til videokameraer. Denne afgrænsning vil naturligvis efter drøftelse med branchen kunne justeres i takt med udviklingen.

Det er i øvrigt tanken at tilrettelægge administrationen af undtagelserne på en måde svarende til den finske, der efter det oplyste fungerer uden nævneværdige problemer. For så vidt angår refusionsmuligheden efter § 26 d, stk. 1, vil de refusionsberettigede således skulle fremsende en ansøgning, hvoraf grundlaget for refusionen fremgår. Det må forventes, at undtagelserne efter nr. 1)–3) vil blive anvendt af en relativt fast kreds, og det vil således kun være nødvendigt at dokumentere selve refusionsberettigelsen i den indledende fase. Efterfølgende vil refusionen alene skulle forudsætte, at der fremsendes dokumentation vedrørende det enkelte krav.

Hvad angår muligheden efter nr. 1) til at få refunderet vederlaget for bånd, der udføres fra Danmark kan dokumentationen fremlægges i form af eksportpapirer eller efter 1. januar 1993 modtagelseskvittering fra en udenlandsk køber, samt betalte fakturaer eller notaer for båndindkøbet, hvoraf det fremgår, at båndene er vederlagsberigtiget.

Kredsen af refusionsberettigede efter nr. 2) vil først og fremmest være undervisningsinstitutioner m.v., som anvender bånd i sproglaboratorier m.v. samt til optagelse af radio- og tv-udsendelser, jf. ophavsretslovens § 17. Hertil kommer f.eks. radiofonier, det være sig landsdækkende eller lokale stationer. Også her vil betalte fakturaer eller notaer for indkøbet normalt være tilstrækkelig dokumentation. Egentlige båndkopieringsanstalter vil også kunne modtage refusion i henhold til denne bestemmelse, men typisk må det formodes, at båndindkøbene her vil vedrøre bånd, for hvilke vederlaget ikke opkræves, jf. § 26 c.

Med hensyn til nr. 3) vil berettigelsen for de synshandicappede typisk kunne dokumenteres gennem medlemskab af Dansk Blindesamfund. I øvrigt vil opkrævningsorganisationen gennem forhandling med de relevante institutioner og/eller organisationer for de handicappede kunne fastsætte de nærmere afgrænsninger, hvorefter berettigelsen kan dokumenteres gennem en lægeerklæring eller gennem en attestation fra de relevante institutioner. Også her vil refusionen kunne baseres på fremsendelse af fakturakopi.

Den nærmere tilrettelæggelse af administrationen af nr. 4) må ske i lyset af de undtagelser, der måtte blive aktuelle.

For god ordens skyld skal det tilføjes, at forældelsesfristen i § 26 c, stk. 2, må forstås således, at den regnes fra det tidspunkt, hvor en eventuel privat forbruger har erhvervet båndene, ikke fra importørens berigtigelse af vederlaget.

Der kan næppe ventes større problemer med videresalg af bånd til privat brug efter refusion,

idet organisationen naturligt vil anmode om nærmere oplysninger i tilfælde, hvor refusion ønskes for et væsentligt større antal bånd end det, den pågældende brugertype normalt vil have behov for.

Den generelle adgang til at undlade opkrævning for hele partier efter § 26 c vil først og fremmest være relevant for virksomheder i elektronikbranchen, såsom handelsfirmaer, kopieringsanstalter og lignende. Det må for de fleste virksomheders vedkommende kunne påregnes, at opkrævningsorganisationen kan indgå en generel aftale, hvorefter disse selv anmelder de båndpartier, som skal vederlagsberigtiges. Den nødvendige kontrol hermed kan som i Finland etableres ved, at de pågældende virksomheder indgår en nærmere aftale med opkrævningsorganisationen, som giver denne mulighed for ved en statsautoriseret revisor at gennemgå bogføringen og lagerbeholdningerne.

Det skal afslutningsvis understreges, at man fra rettighedshaverside er indstillet på i videst muligt omfang at tilrettelægge administratio-

nen af undtagelserne i samråd med de berørte brugeres organisationer.«

Jeg kan henholde mig til det af organisationerne anførte.

Spørgsmål nr. 29:

»Hvor stor var grænsehandelen, før afgiften på 30 kr. blev fjernet i 1987?«

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt Leverandørforeningen for Audio/Video-Bånd, der ved skrivelse af 4. december 1991 har oplyst, at salgstallet omkring det tidspunkt, hvor afgiften bortfaldt (1. april 1987), udgjorde følgende:

1. april 1986 til 31. marts 1987 – 1,5 mio. videobånd

1. april 1987 til 31. marts 1988 – 3,7 mio. videobånd

Foreningen skønner endvidere, at grænsehandelen i året 1. april 1986 til 31. marts 1987 var på ca. 1,5 mio. videobånd.

Jeg kan henholde mig til det af Leverandørforeningen for Audio/Video-Bånd oplyste.